gemeente Brunssum

Oplegnotitie Stimuleringsregeling afkoppelen regenwater private terreinen
Registratiekenmerk 885277
Gemeentebladnr. 19/2019

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd vanwege haar bevoegdheid om de bij dit voorstel gevoegde verordening "Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater 2019-2021 gemeente Brunssum" vast te stellen. Daarmee wordt het mogelijk gemaakt om de door het college van B&W besloten deelname aan onderhavige stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater uit te voeren en burgers van de gemeente Brunssum financieel te ondersteunen t.a.v. kosten die zij maken t.b.v. het afkoppelen van privaat verhard (dak)oppervlak.

Voorts heeft de gemeenteraad van Brunssum op 7 november 2017 een motie aangenomen (gemeentebladnr. 2017/83), waarin het college van B&W wordt opgeroepen te onderzoeken of burgers van de gemeente Brunssum voor onderhavige stimuleringsregeling van het Waterschap Limburg in aanmerking komen. Met het collegebesluit van 9 april j.l en dit raadsvoorstel wordt betreffende motie als afgehandeld beschouwd.

Context van het raadsvoorstel
Ongeveer de helft van al het verhard oppervlak is privaat eigendom. Om de effecten van klimaatveranderingen te verminderen is het nodig dat overheden samenwerken met de eigenaren en gebruikers van deze terreinen. Met het afkoppelen van hemelwater wordt de kans op wateroverlast verminderd, wordt het oppervlaktewater schoner en minder zwaar belast met pieklozingen via riool overstorten. Ook wordt er minder water getransporteerd naar de rioolwaterzuiveringen. Met het vergroenen van tuinen en het terugbrengen van water hierin worden tuinen koeler tijdens hittegolven waardoor we hittestress tegengaan. Daarnaast vergroot deze regeling bij private partijen de bewustwording van hun invloed op de inrichting van een prettigere leefomgeving. Naast een koelere omgeving tijdens hitte, leidt een groenere omgeving tot meer biodiversiteit en afvang van fijnstof en CO2.

Teneinde burgers te beschermen tegen de effecten van klimaatverandering is de gemeente Brunssum en het Waterschap Limburg continu bezig met de verbetering van de waterhuishouding. Dat doen zij door knelpunten in de riolering aan te pakken, door openbare ruimte af te koppelen van het riool en door de aanleg van (regenwater)buffers. Middels onderhavige stimuleringsregeling wordt getracht de burger van Brunssum te bewegen hier ook een bijdrage aan te leveren danwel te participeren.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
In onderhavig raadsvoorstel zijn geen opties opgenomen. Feitelijk is deelname aan genoemde stimuleringsregeling reeds door het college van B&W besloten en wordt de raad gevraagd de bij deze stimuleringsregeling behorende verordening "Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater 2019-2021 gemeente Brunssum" vast te stellen. Dit in aanvulling op de Algemene subsidieverordening gemeente Brunssum 2018 (kenmerk 779205).

Financiële / personele / juridische gevolgen?
Met het vaststellen van de verordening "Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater 2019-2021 gemeente Brunssum" committeert de gemeente Brunssum zich aan deelname van de stimuleringsregeling afkoppelen regenwater. Subsidies die in dit kader aan de burger van Brunssum verstrekt worden alsmede kosten t.a.v. de uitvoering van de stimuleringsregeling zijn evenwel gedekt binnen het MIP-OR 2018-2021.

Aangezien er door de gemeente Landgraaf voor alle deelnemende gemeenten binnen de regio Parkstad een centrale uitvoeringsorganisatie t.b.v. de stimuleringsregeling wordt opgezet en ingericht, heeft dit voor de gemeente Brunssum geen personele gevolgen.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Aan het einde van de regeling (eind 2021) wordt bekeken hoeveel burgers van de gemeente Brunssum hebben

deelgenomen aan deze regeling waarna bepaald kan worden hoeveel vierkante meters (privaat) verhard oppervlak is afgekoppeld. Van daaruit kan een vertaling gemaakt worden naar wat dit betekent voor de gemeentelijke wateropgave (o.a. opgenomen in het nog vast te stellen Watertakenplan 2020-2024, zijnde de opvolger van het huidige vGRP).

Is er een tijdpad bijgevoegd?
De regeling geldt voor de periode 2019-2021 waarbij 1 juni 2019 startdatum van deze regeling is.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
Ja (4 stuks).

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	9 april 2019
Registratiekenmerk	**:**	885277
Gemeentebladnr.	**:**	19/2019
Afdeling	**:**	Openbare ruimte
Behandelvoorstelnr.	**:**	885277
Portefeuillehouder	**:**	J.M.H. Palmen
Onderwerp	**:**	Stimuleringsregeling afkoppelen regenwater private terreinen
Raadsverg. d.d.	**:**	21 mei 2019
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 19/2019;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 april 2019, afdeling Openbare ruimte

gelet op het bepaalde in de door het Waterschap Limburg vastgestelde beleidsregel "Subsidieverlening afkoppelen regenwater private terrein (nr. 10060 d.d. 10-10-2018)", artikel 149 van de Gemeentewet en Titel 2 van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 4:21 e.v.);

Besluit:

- De verordening "Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater 2019-2021 gemeente Brunssum" vast te stellen;
- Jaarlijks, van 2019 tot en met 2021 een bedrag van € 45.937,- (totaal t/m 2021 maximaal € 137.811,- afhankelijk van deelname) ter beschikking stellen voor de stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater, ten laste van het MIP-OR.

3. Aanleiding
De regio Parkstad, inclusief de gemeente Brunssum streeft - samen met het Waterschap Limburg - naar een meer duurzame en klimaat robuuste leefomgeving. Om dit doel te bereiken heeft het Waterschap Limburg een cofinancieringsvoorstel (50/50) opgesteld om particulieren middels een bijdrageregeling te stimuleren om hun (schone) verharde oppervlakken en/of daken af te koppelen. Het is de bedoeling dat het hemelwater, dat nu nog in het bestaande vuilwater- en/of gemengd rioolstelsel wordt geloosd, afgekoppeld wordt en bij voorkeur op eigen terrein gebufferd en/of geïnfiltreerd wordt of, indien mogelijk, op een regenwaterriool wordt aangesloten.

Voorts heeft de gemeenteraad van Brunssum op 7 november 2017 een motie aangenomen (gemeentebladnr. 2017/83), waarin het college van B&W wordt opgeroepen te onderzoeken of burgers van de gemeente Brunssum voor onderhavige stimuleringsregeling van het Waterschap Limburg in aanmerking komen. Met dit raadsvoorstel is betreffende motie derhalve afgehandeld.

4. Probleemstelling
Zie onder punt 3. Aanleiding

5. Doelen / beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
Met het aanbieden van een stimuleringsregeling t.a.v. het afkoppelen van hemelwater door en voor burgers wordt (lokale) wateroverlast in het bebouwd gebied verminderd, verdroging van de bodem tegen gegaan, de kwaliteit van het oppervlaktewater verbeterd en wordt er minder schoon water naar de zuiveringsinstallatie getransporteerd (voordeel: hoger rendement zuivering). Bovendien ontstaat er bewustwording bij de burger over de bijdrage die zij kunnen leveren aan een betere leefomgeving in het algemeen en een betere waterhuishouding in het bijzonder.

b. wat gaan we ervoor doen?
Met deelname aan onderhavige stimuleringsregeling en vaststelling van bijbehorende verordening dient bovenstaand doel behaald te worden. Cruciaal onderdeel van deze regeling is ontzorging. Dit geldt zowel voor de gemeente Brunssum zelf als ook de deelnemers aan deze regeling. Derhalve wordt voor alle deelnemende gemeenten (regio Parkstad) een centrale

uitvoeringsorganisatie opgezet en ingericht. Voor deelnemers aan de regeling (burgers van Brunssum) betekent dit dat zij één vast aanspreekpunt hebben en optimaal ondersteund worden bij het afkoppelen van hun woning cq. tuin (bv. d.m.v. keukentafelgesprekken). Tevens wordt er een campagne opgericht om burgers te informeren over het bestaan en de inhoud van deze regeling alsmede de verschillende technische mogelijkheden om af te koppelen (zie ook bijlagen bij dit raadsvoorstel).

c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
Aan het einde van de regeling (eind 2021) wordt bekeken hoeveel burgers van de gemeente Brunssum hebben deelgenomen aan deze regeling waarna bepaald kan worden hoeveel vierkante meters (privaat) verhard oppervlak is afgekoppeld. Van daaruit kan een vertaling gemaakt worden naar wat dit betekent voor de gemeentelijke wateropgave (o.a. opgenomen in het nog vast te stellen Watertakenplan 2020-2024, zijnde de opvolger van het huidige vGRP).

6. Kaders
a. algemene beleidskaders (landelijk / provinciaal / lokaal)
Het kader is de door het Waterschap Limburg vastgestelde beleidsregel "Subsidieverlening afkoppelen regenwater private terrein (nr. 10060 d.d. 10-10-2018)". In deze beleidsregel zijn de spelregels t.a.v. de stimuleringsregeling opgenomen en vormt daarmee tevens de basis voor de door de raad vast te stellen verordening "Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater 2019-2021 gemeente Brunssum". Grondslag voor deze verordening wordt gevormd door artikel 149 van de Gemeentewet en Titel 2 van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 4:21 e.v.).

b. autonoom beleid / taken in medebewind?
Taken in medebewind v.w.b. het mede invulling geven aan beleidsdoelstellingen van het Waterschap Limburg.

c. past het voorstel in de strategische visie?
- Ja, m.n. binnen de pijler "Brunssum is er voor u!". Hierin wordt aangegeven dat Brunssum opteert voor:
** een andere rolverdeling tussen gemeente en inwoners*: Brunssum is een stad van actieve mensen. Met inwoners, instellingen en bedrijven bepalen we vanuit de beleidsinhoud het takenpakket van de gemeentelijke overheid. We spreken af waarvoor burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven zelf verantwoordelijkheid nemen en wanneer en hoe de gemeentelijke overheid een bijdrage blijft of gaat leveren.

d. relatie met programmabegroting?
- programma: 9 Milieu
- beleidscluster/taakveld: Riolering (XT-72), thema: Klimaatadaptatie

7. Argumenten / overwegingen
Ongeveer de helft van al het verhard oppervlak is privaat eigendom. Om de effecten van klimaatveranderingen te verminderen is het nodig dat overheden samenwerken met de eigenaren en gebruikers van deze terreinen. Met het afkoppelen van hemelwater wordt de kans op wateroverlast verminderd, wordt het oppervlaktewater schoner en minder zwaar belast met pieklozingen via riool overstorten. Ook wordt er minder water getransporteerd naar de rioolwaterzuiveringen. Met het vergroenen van tuinen en het terugbrengen van water hierin worden tuinen koeler tijdens hittegolven waardoor we hittestress tegengaan. Daarnaast vergroot deze regeling bij private partijen de bewustwording van hun invloed op de inrichting van een prettigere leefomgeving. Naast een koelere omgeving tijdens hitte, leidt een groenere omgeving tot meer biodiversiteit en afvang van fijnstof en CO2.

Teneinde burgers te beschermen tegen de effecten van klimaatverandering is de gemeente Brunssum en het Waterschap Limburg continu bezig met de verbetering van de waterhuishouding. Dat doen zij door knelpunten in de riolering aan te pakken, door openbare ruimte af te koppelen van het riool en door de aanleg van (regenwater)buffers. Middels onderhavige stimuleringsregeling wordt getracht de burger van Brunssum te bewegen hier ook een bijdrage aan te leveren danwel te participeren.

Deze regeling is bedoeld voor bestaande woningen. Voor nieuwbouwwoningen is deze wateropgave (verwerking van hemelwater op eigen terrein) reeds sinds 2012 verplicht gesteld. De wetgeving stelt dat de verwerking van hemelwater van alle percelen een verantwoordelijkheid is van de betreffende eigenaar. Gemeenten zijn vrij om dit principe door te vertalen naar hun eigen beleid. Gezien de aanpak van de wateroverlast is het niet ondenkbaar dat ook voor bestaande woningen t.z.t. een (landelijke) verplichting opgesteld gaat worden om deze op termijn af te 'moeten' gaan koppelen. Zover is het nu echter nog niet. Het verdient evenwel de aanbeveling om, vooruitlopend hierop, nu reeds aan de slag te gaan en de burger van Brunssum te stimuleren om hun eigen terrein en/of dak vrijwillig (m.b.v. deze stimuleringsregeling) af te koppelen van het rioolstelsel.

8. Advies

Doordat burgers in de regel op eigen terrein kunnen afkoppelen, of kunnen aansluiten op publieke voorzieningen in de nabijheid (bv. op een regenwaterriool), kan de overheid uitgaan van een forse besparing op de aanlegkosten van háár voorzieningen. En voor de burger zelf kan afkoppelen, naast het tegen gaan van wateroverlast, nog meer voordelen opleveren zoals het tegen gaan van verdroging van de bodem en een koelere tuin bij hitte. Derhalve verdient het de aanbeveling om deel te nemen aan genoemde stimuleringsregeling en de daarbij behorende verordening "Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater 2019-2021 gemeente Brunssum" vast te stellen.

9. Aanpak / uitvoering
a. financiële gevolgen en dekking
De regeling is zodanig opgesteld dat de burger een bijdrage kan verkrijgen van € 5,00/m2 van de gemeente Brunssum en € 5,00/m2 van het Waterschap Limburg. Dit geldt voor af te koppelen verhard (dak)oppervlak tussen (min.) 20 en 300 m2 (gemeten in het horizontale oftewel "platte" vlak).
Voor oppervlakken groter dan 300 m2 worden de werkelijke kosten (deels) vergoed en wordt de bijdrage bepaald op basis van aangeleverde facturen. Ook hier geldt weer een maximum van € 10,00/m2 (€ 5,00 van de gemeente en €5,00 van het Waterschap) met een limiet van € 25.000,- per afkoppelproject.

Het Waterschap Limburg stelt voor de gemeente Brunssum in de komende drie jaar (2019-2021) een totale bijdrage van € 109.455,- beschikbaar t.b.v. genoemde stimuleringsregeling. Van de gemeente wordt eenzelfde bijdrage van € 109.455,- oftewel een jaarlijkse bijdrage van € 36.485,- verwacht. Daarmee is er tot eind 2021 dus een gezamenlijk bedrag van in totaal € 218.910,- beschikbaar voor het afkoppelen van particulier verhard (dak)oppervlak.

Binnen het samenwerkingsverband waterketen regio Parkstad is er voor gekozen om de uitvoering van de regeling centraal te verzorgen. In aanvang wordt rekening gehouden met de inzet van in totaal ongeveer 1 fte. De feitelijke inzet vindt plaats op basis van het aantal aanmeldingen. De jaarlijkse kosten voor deze centrale uitvoeringsorganisatie worden voor de gemeente Brunssum geraamd op € 9.452,- Daarmee komen de jaarlijkse kosten voor deze regeling voor de gemeente Brunssum uit op een totaal van € 45.937,- (subsidie en uitvoering). Iedere 3 maanden zal de uitvoering geëvalueerd worden en kan bijsturing op de inzet van middelen plaatsvinden. De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage van € 45.937,- is voorzien c.q. komt ten laste van het MIP-OR.
Zoals reeds beschreven, zal de regeling vanuit de regio Parkstad centraal worden uitgevoerd. Hiervoor wordt een particulier bedrijf ingehuurd. De gemeente Landgraaf fungeert als opdrachtgever namens alle Parkstad gemeenten en zal de uitvoering van de regeling begeleiden. De aanbesteding hiervoor is reeds in week 7-2019 opgestart. Het aanbestedingstraject loopt daarmee parallel aan het traject van besluitvorming binnen de gemeente Brunssum. Voorts is het college van B&W van de gemeente Landgraaf door het college van B&W van de gemeente Brunssum per besluit d.d. 9 april 2019 gemandateerd en gevolmachtigd om als opdrachtgever voor de uitvoering van de stimuleringsregeling te fungeren.

- kosten: € 45.937,- per jaar (structureel) voor de jaren 2019, 2020 en 2021
- dekking (product- / activiteitencode): 720001 MIP-Riolering
- restantbudget na aftrek kosten: NVT
- restantbudget voldoende om resterende verplichtingen te dekken: ja

b. risico's?
Deelname aan de stimuleringsregeling en vaststelling van bijbehorende verordening levert voor de gemeente Brunssum geen risico's op. De daadwerkelijke financiële bijdrage vanuit de gemeente Brunssum is afhankelijk van het aantal deelnemers binnen Brunssum waarbij er tevens een subsidieplafond is vastgesteld. Is de subsidiepot leeg, dan wordt er geen bijdrage meer verstrekt waarbij het principe '*wie het eerst komt, het eerst maalt'* wordt gehanteerd.

c. tijdpad / mijlpalen / vervolgtraject / evaluatie
De regeling geldt voor de periode 2019-2021 waarbij 1 juni 2019 startdatum van deze regeling is.

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
De gemeente Landgraaf verzorgt namens alle deelnemende Parkstad gemeenten de aanbesteding en opdrachtverlening t.a.v. het opzetten van een uitvoeringsorganisatie t.b.v. de uitvoering van onderhavige stimuleringsregeling.

e. communicatie intern en extern?
In het kader van de regionale campagne "Waterbewust" zal informatie over de stimuleringsregeling worden verstrekt. Dit is een voorlichtingscampagne binnen de regio Parkstad voor de komende vier jaar, bedoeld om burgers bewust te maken van de waterproblematiek in zijn omgeving en om hen aan te zetten tot actie. Daarnaast zal communicatie via de eigen kanalen (gemeentelijke website, social media) en via het Waterschap Limburg verlopen. Hiermee zullen potentiële deelnemers over de regeling geïnformeerd en geworven worden.

10. Bijlagen
- Beleidsregel "Subsidieverlening afkoppelen regenwater private terreinen Waterschap Limburg nr. 10060 d.d. 10-10-2018" (Verseon nr. 894548);
-Verordening "Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater 2019-2021 gemeente Brunssum" (Verseon nr. 894556)
-Folder "Regenwater in de tuin" (Verseon nr. 894562)
-Brochure "Regenwater schoon naar beek en bodem" (Verseon nr. 894564)

Het college van burgemeester en wethouders,

wnd. burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 19/2019
Afdeling : Openbare ruimte
Registratiekenmerk : 885277

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 19/2019;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 april 2019, afdeling Openbare ruimte

gelet op het bepaalde in de door het Waterschap Limburg vastgestelde beleidsregel "Subsidieverlening afkoppelen regenwater private terrein (nr. 10060 d.d. 10-10-2018)", artikel 149 van de Gemeentewet en Titel 2 van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 4:21 e.v.);

Besluit:

- De verordening "Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater 2019-2021 gemeente Brunssum" vast te stellen;
- Jaarlijks, van 2019 tot en met 2021 een bedrag van € 45.937,- (totaal t/m 2021 maximaal € 137.811,- afhankelijk van deelname) ter beschikking stellen voor de stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater, ten laste van het MIP-OR.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.